

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 23. prosinca 2009.

(Video)

Franjina iva vjera i ljubav prema Kristovu čovještvu

Draga braćo i sestre!

S boićnom devetnicom, koju slavimo ovih dana, Crkva nas poziva ivjeti na intenzivan i dubok način pripravu za predstojeće Rođenje Gospodinovo. elja, koju svi nosimo u srcu, je da nam predstojeći blagdan Boića, usred vreve i urbanosti koja vlada ovih dana, donese vedru i duboku radost, da nam dadne rukom dotaći dobrotu našega Boga i ulije nam novu hrabrost.

Da bismo bolje shvatili značenje Rođenje Gospodinova htio bih se kratko osvrnuti na povijest te svetkovine. Naime, liturgijska godina Crkve nije se isprva razvijala počevši od Kristova rođenja, već od vjere u uskrsnuće. Stoga najstariji kršćanski blagdan nije Boić, već Uskrs; na Kristovu uskrsnuću se temelji kršćanska vjera, ono je temelj navještaja evanđelja i iz njega je potekla Crkva. Stoga biti kršćanin znači ivjeti kao uskrsli, znači dopustiti da nas zahvati djelotvorna snaga koja izvire iz krsnoga vrela i koja nas navodi umrijeti grijehu kako bi ivjeli s Bogom (usp. Rim 6,4).

Prvi koji je izričito spomenuo 25. prosinca kao dan Isusova rođenja bio je Hipolit Rimski. Učinio je to u svojem komentaru na Knjigu proroka Daniela, pisanom oko 204. godine. Neki će egzegete, kasnije, primijetiti kako se na taj dan slavio blagdan Posvećenje jeruzalemskog hrama, kojeg je ustanovio Juda Makabejac 164. prije Krista. Podudaranje tih dvaju datuma značilo bi da se s Isusom, koji se pojavio kao Boje svjetlo u noći, stvarno ostvaruje posvećenje hrama, Boji dolazak na ovu zemlju,

U kršćanstvu blagdan Boića poprimio je konačni oblik u 4. stoljeću, kada je zauzeo mjesto rimskoga blagdana "sol invictus", nepobjedivog svjetla; tako se jasno istaknulo da je Kristovo rođenje pobjeda pravoga svjetla nad tamom zla i grijeha. Ipak, posebno i snano duhovno ozračje koje okruuje Boić razvilo se u Srednjem vijeku, zahvaljujući svetom Franji Asiškom, koji je bio duboko zaljubljen u čovjeka Isusa, Boga s nama. Njegov prvi ivotopisac, Toma Čelanski, u Vita seconda pripovijeda da je sveti Franjo "više od bilo koje druge svetkovine s neiskazanom revnošću slavio Rođenje djetesca Isusa, te je nazivao blagdanom nad blagdanima dan u kojem je Bog, postavši malo djetesce, sisao majčino mlijeko" (Fonti Francescane, br. 199, str. 492). Od te osobite pobonosti prema otajstvu utjelovljenja potekla je glasovita proslava Boića u Grecciu. Sveti je Franjo, vjerojatno, za nju dobio nadahnuće na hodočašću u Svetu zemlju i iz jaslaca u bazilici Svete Marije Velike u Rimu. Ono što je u tome vodilo Asiškog siromaha bila je elja da doivi na konkretan, iv i aktualan način veličinu događaja rođenja Djetešca Isusa i da svima saopći koliku radost sa sobom nosi taj događaj.

U prvom ivotopisu, Toma Čelanski govori o noći u jaslicama podignutim u Grecciu na jedan iv i dirljiv način, davši presudni doprinos širenju najljepšega boićnog obiĉaja: izradi jaslaca. Ta noć u Grecciu, naime, vratila je kršćanstvu snagu i ljepotu blagdana Boića i potaknula Boji narod da dokuĉi njegovu najautentiĉniju poruku, osobitu ljepotu i da ljubi i klanja se Kristovu čovještvu. Taj osobiti pristup Boiću dao je kršćanskoj vjeri novu dimenziju. Uskrs je usredotoĉio pozornost na moć Boga koji pobjeđuje smrt, uvodi novi ivot i uĉi nadati se u svijet koji će doći. Sa svetim Franjom i njegovim jaslicama izneseni su na vidjelo goloruka Boja ljubav, njegova poniznost i njegova dobrota, koji se u Utjelovljenju Rijeĉi objavljuje ljudima kako bi ih nauĉio ivjeti i ljubiti na nov naĉin.

Čelanski pripovijeda kako je, u toj boićnoj noći, Franji dana milost čudesnog viđenja. Vidio je kako nepomiĉno lei u jaslama malo djetesce, koje se probudilo upravo kad mu se Franjo pribliavao. Čelanski dodaje: "Ni to viđenje nije odudaralo od stvarnosti jer se, po milosti koja je djelovala po njegovom svetom sluzi Franji, djetesce Isus ponovno probudilo u srcu mnogih, koji su ga zaboravili, te se duboko utisnulo u njihovu srcu usplamtjelom ljubavlju" (Vita prima, nav. dj., br. 86, str. 307). Ovaj tekst vrlo jasno opisuje ono što su Franjina iva vjera i ljubav prema Kristovu čovještvu donijeli kršćanskom blagdanu Boića: otkriće da se Bog objavljuje u njenim udovima Djetešca Isusa. Zahvaljujući svetom Franji, kršćanski puk je mogao shvatiti da je na Boić Bog doista postao "Emanuel", Bog s nama, od kojeg nas neće odvojiti nikakva prepreka i nikakva udaljenost. U tome Djetešcu, Bog je postao tako blizak svakome od nas, toliko blizak da mu se moemo obraćati s "ti" i s njim uspostaviti povjerljiv odnos duboke ljubavi, kao što to ĉinimo s novorođenĉetom.

U tome Djetešcu, naime, oĉituje se Bog-Ljubav: Bog dolazi bez oruja, bez snage, jer ne namjerava osvajati, da tako kaemo, izvana, nego kani radije biti prihvaćen od čovjeka u slobodi; Bog postaje goloruko Djetešce da bi pobijedio oholost, nasilje, čovjekovu elju za posjedovanjem. U Isusu Bog je uzeo na sebe to stanje siromaštva i razoruanosti da bi nas pobijedio ljubavlju i priveo nas

našem pravom identitetu. Ne smijemo zaboraviti da je najveći naslov Isusa Krista upravo "Sin", Sin Boji; boansko se dostojanstvo označava izrazom koji se također referira na ponizno stanje betlehemske jaslje, odgovarajući na jedinstven način na njegovo boanstvo, koje je boanstvo "Sina".

Njegovo stanje Djetešca nam, k tomu, označava kako moemo susresti Boga i uivati njegovu prisutnost. U svjetlu Boića moemo shvatiti Isusove riječi: "Zaista, kaem vam, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko" (Mt 18,3). Onaj koji nije shvatio otajstvo Boića, nije shvatio presudni element kršćanskog ivota. Onaj tko ne prihvaća Isusa sa srcem djeteta, ne moe ući u kraljevstvo nebesko: to je ono što je Franjo htio dozvati u svijest kršćanstvu svoga vremena i svih vremena, sve do danas. Molimo Oca da udijeli našem srcu onu jednostavnost koja prepoznaje u Djetešcu Gospodina, upravo kao što je to činio Franjo u Grecciu. Tada bi se moglo dogoditi i nama ono što Toma Čelanski – referirajući se na iskustvo pastira u svetoj noći (usp. Lk 2,20) – pripovijeda o onima koji su bili nazočni događaju u Grecciu: "svi se vratiše svojim kućama puni neizrecive radosti" (Vita prima, nav. dj., br. 86, p. 479). To je elja koju toplo upućujem svima vama, vašim obiteljima i svim vašim dragima.

Sretan Boić svima!